

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra . . . 1 kor. Egy hóra . . . 1 kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Feloldás szerkesztő:
IIJ. MÓRICZ PÁL.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

A „Nyilt levél.”

Elöttem fekszik a Tisza István hadparancsa. Fekete gyász levél ez. A tartalma egy öntudatos Machiavelli kimért fortély, csupa taktikai fogás, csupa sár, csupa méreg . . . Egy skatulya morphiom, a mi még a Tisza Kálmán asztalfiókjában maradt; a mit ő, a nagy taktikus is szeretett volna ennek a beteg országnak beadni, — de soha se tudta olyan édes pilulába göngyölni, hogy a szaga ne érzett volna . . .

Aztán — a szer kicsit radikális. Ő csak azt akarta, hogy a paciens dermedt álomba merüljön. De nem volt kizárva az eset, hogy el is patkólhat tőle. Hát az öreg csak tartogatta a fiókban. Igen sok terhelte a lelkiismeretét. Maradjon hát a Pistára ez az örökség . . .

Mondhatom, hogy az örökös gondosan lett a reá váró feladatra kinevelve. Már a bölcsőjében miniszterelnökségre nevelték. Politikát czuczizott és nemzetgazdaságot tanított. A papa születésnapjára egy beszámoló beszédet mondott fel. Karácsonfiára osztrák-hadnagy uniformist és sárgafekete bojtos kardot kapott. Még a

csikó-fogai ki se jöttek és már a parlamentben vezérszónoklatot tartott a — növendék bikákról. Hogy a titulumban se legyen hiba: a nagybátyja „érdemeiért” ő is grófságot nyert — az elefánt czimerrel. A vitulus okáért: — bankdirektor lett s a közgazdasági tevékenység e fiatakori tanoncz éveinek lezkepenzét husz millióval fizette meg a magyar — állam.

Hogy ne mondhatta volna ő Bánffy Dezsőnek, — a politikai veteránnak, a gyerek hányivetisével, — hogy a „nemzetgazdasági tudomány, nem olyan hét lakattal elzárt miszterium, a mihez akárkifia államférfiu hozzá ne férhetne”. — Hiszen megmutatta ő azt — az általa tönkretett „kereskedelmi és iparbankkal”.

Minihogy ez a vállalkozása szerencsésen sikerült: reábizták a legnagyobb magyar vállalatot: — az ország kormányzását.

A lelkem szorul össze, ha arra gondolok, hogy a hazám történetének egyik legválságosabb pillanatában, egy rettenetes nemzeti erőfeszítés eredményeinek megvalósítását erre az emberre bízták. Erre az emberre, aki az ország legnagyobb elvtagadójának oldaia mellett, egy olyan államférfiu

iskolájában, imádatában nőtt fel, a ki nek a jelszava ez volt: „Lemondani!”

Lemondani mind arról, a mi egy nemzetet nemzetté tehet.

Lemondani minden nemesebb vágyról, minden ideálról, melyet az anya tejjel magunkba szívunk; minden törekvésről, mely egyéniségünk kifejtéséhez egy lépéssel bár közelebb vezet; lemondani arról, hogy a népek történetében valaha önálló tényezőként számot tehessünk; hogy . . . ah, de mit beszélék én e cinikus államférfiu korában azokról az álmo ról, a miket ez soha sem érzett és soha sem értett meg! . . .

Lemondani!

Ez a jelszó. Milyen édes lehet ennek az embernek a lemondás, — mikor azért a hitvány dicsőségért, hogy egyszer bár abba a piros bársonyszékbe beleülhessen — odadobta egy másfél éves nemzeti küzdelem minden számottevő gyümölcsét. Volt bátorsága oda állani a nemzeti szerencse gördülő kerekéi elé, — odagördítette a „lasciate ogni speranza” sivár szikláját.

Olvassátok csak a levelét:

„Habozás és ingadozás nélkül vállalkoztam e megbízatásra. Tettem ezt abban a tudatban, hogy e válságos pillanatban

Bizáncz.

— Herczeg Ferencz történeti színműve. —

A magyar nemzet lelkén rágódó hatalom uszályát hordó Herczeg Ferencz megírja korának legmegrendítőbb alegóriáját „Bizáncz”-ban. Csodálatos jelensége a mai időknek, hogy az emberek két lelkét, két szívet hordanak; van irói lelkök és politikai lelkök. Herczeg Ferencz irói lelke a legfényesebbek közé tartozik; politikai hitvallását a józan magyar már úgy nézi, mint sötét foltot ama fényes napon. Herczeg Ferencz íróasztala mellett a magyarok legmagyarabbja, ha nem nyelvében, de lelkében; így érthető, hogy ennek az öltőnek ő az irodalomvezére Ocskayval és Bizánczal.

„Bizáncz” maga: nagyszerű intelem a huszadik század sok vakon rohanó nemzedékének. Intelem a magok sirját ásó, a magok sirja felett tomboló népeknek. Minden nemzet akkor hal meg, ha megásta a maga sirját. Ez az a sark-igazság, amelyre Herczeg fölépíti diadalmas darabját. Találóból példát nem vehetett volna a világtörténelemből Bizáncz összeomlásánál. A törökök

világbiro szultánja: Mohamed löveti, töreti Bizáncz érczkapuját, temérdek falát, márvány palotáit, aranyos mecsetjét. A halálra megérett bizánczi nép álnokságba és kéjbe fulva hívja fel retentő végzetét. A költő, a bölcsész: pénzért árulja és forgatja hitvallását; a papság rövidre látásában agyon-taposójának nyúl kezét; a császári udvar csillogó pillangói hernyókká vedlenek lélekben és mérget gyűjtenek jöltevőjöknek. Egy kavargó tábor látni itt, amely az önérdék-hajhászás tüzeiben összeaszva, utálatos finomsággal fojtogatja vérbelijét és ássa azt a rettenetes irt, amelybe a hódító Mohamed vasmarka belevágja. A császárné, ez az új himjére sóvárgó nőstény tigris, maga áll az iszonyatos szövetség élére s úgy látja, mintha forgatni tudná a sors kerekét, pedig a véletlen játékszere maga is.

A bizánczi álnokság, bizánczi bujaság, mint tarka kigyóraj kuszák már az ostromlók tábora felé s csak Mohamedben talál méltó gátat, aki keleti fanatizmusában rátapos ennek a csodakigyónak fejére és eltörli fészkestől a föld színéről.

Ebből a posványos, dögletes tömegeből

három fehér lélek ragyog ki fényesen. Egyik *Konstantin* császár, az utolsó Paleolog, ez a későn álmodó fiatal fejedelem, aki gyermekkorában odaadással öleli népét lelkéhez és karolja át gyönyörű Bizánczát rajongó szerelemmel. Az utolsó perczig nem tudja, hogy ázott vermen jár. S mikor mind elhagyják, akikért lelkét és nyugalma odaadta: egyszerre leszakad róla a puhaság ruhája, viharos fordulattal hőssé magasztosul s szívére tűzve az egyetlen nőt, aki tiszta még Bizánczban és szeretni tud: bevágja magát a harc viharába és holtak halmán esik el, retentő véresen és retentő felségesen. A másik *Giovanni*, az olasz zsoldos, a középkori vitéz vasszobra, a hűség erős vára, az egyetlen férfi császára mellett Bizánczban. Töreti testét, hullatja vérét egy idegen népért, akinek fejedelmétől zsoldot kap. Szereti fiatal császárat s utálja lelkevesztett népét, akiért a határozó pillanatban nem tudja kis ujját sem mozdítani. A harmadik: *Herma*, a kis görög leány, ki apród ruhában kíséri császára lépteit, mert szerelem az élete s neki Konstantin az élet. Mikor Iréne császárné leteszi koronáját s

Hallotta már Ön? hogy a GERŐ áruházában a lelegegánsabb uri ruhát a legolcsóbban lehet vásárolni?

DEBRECZEN, Piacz utca 47. sz. a Dréher sörcsarnok kapuja mellett (az „Emke” kávéházzal szemben.)

hitvány gyávaság volna kitérni a kötelesség teljesítése elől!... Tettem abban a reményben, hogy a magyar nemzet hagyományos politikai érettsége és hazafias aldozat-készsége megérdemlik ezen politika diadalát!

Melyik politika diadalát? A „Lemondás” politikájának a diadalát.

Oh mi ez, ha nem a „hitvány gyávaság” politikájának a diadala; s mi ez, ha nem a gyávaság bátorságának az őrjöngése? . . .

Az, a mit harminczhat év óta adtak be apró adagokban, mint a morphin-betegnek s a mit most öldöklő dozisban mertek megkoczkáztatni! . . .

Mink van még hát, a miről le nem mondtunk?

Nézzetek körül.

1849-ben elraboltak tőlünk mindent — s még is gazdagabbak voltunk, mint ma.

Igen, mert az abszolutizmus ereje nyomorultnak, tehetetlennek bizonyult a magyar önkormányzat és ősi alkotmányos érzék óriási hatalma mellett.

De hol van ez az önkormányzat? — Volt, nincs.

Ma mi a megye, mi a mai törvényhatóság? Egy miniszteri segéd-fogalmazó büroójának alárendelt mame-luk — liferáló iroda. *Punktum. Még egy krajczárt sem fordíthat saját vagyonából oda, a hova saját akaratából kívánja — a fogalmazó ur engedélye nélkül.

Hol a szabadság erős vára: a középosztály?

Volt — nincs.

ott hagyja szerencsétlen urát a nagy éjszakán: méltóbb fejet nem illethetne császárnői koronája, mint a kis hűséges Hermáét. Konstantin elesik, a görög lány a tőle kapott törrel veri át szívéet holtteste fölött, hogy ne illesse élve szennyes kéz.

Bizáncz végzete betelt. Mohamed földrengető léptén összeomlanak a márvány falak. A jancsár emberhust mér Bizáncz utcáján; ezer szerecsen hóhér mérszárolja a gyalázatos halálra megéretteket. Ott hull porba a büszke Iréne császárné feje is, romlott udvara őrjöngő körében.

Az egész darab egy költői lélek csodálatos álomképe. Különösen a második felvonás, az egésznek magva, van átborítva a képzeletnek sejtelmes fátyolával. A kis görög leány, e bizanci kései virágszál, gyönyörű jelképe Herczeg megindultságának. Sokat irhatott ő kiadói sugalomra, de „Bizáncz”-ot egy szerencsés órájában teremtette. Bizton mondhatjuk, hogy itt áll tehetőség fokán. Mert „Ocskay”-ja lehet az idegennek akármilyen érdekes: lényegében értetetlen a nem magyarnak; de „Bizáncz”-a a költészet egyetemes magaslatára emelkedve: minden nemzetnek intő példaképül állhat. S mégis, érdekes, ebben az egyetemes keretben a magyarság korhadozó alkotmányára célzó kivívulások ragadják meg a mi lelkünket legjobban. Vagy ki nem ren-

Megölték regáléval, urbéri valsággal, adóval és — hivatallal.

Hol a magyar ipar? Hol a kereskedelem? Hát legalább a zsebünket töltésék meg, ha kiraboltátok a sziveinket!

Nincs.

Megölte a közös vámterület.

Hát a mezőgazdaság?

Megölte a bankamat és az adó.

No — de ott van a parlament!

Ott kiküzdhetjük mindazt, a mit másutt elvesztettünk.

Volt — nincs.

A neve — az megvan. De a tartalma e névnek: pártmonopolium; mely abszolút akaratot szolgál.

Egyszer fel akart támadni. De a chlopyi parancscsal fejbe ütötték!

A mi kicsi élet van még benne azt úgy nevezik, hogy „parlamentari anarchia!”

Majd elbánik ezzel is Tisza István!

Cincinnati.

Országgyűlés.

(1904. október 10.)

Ma nyílt meg a képviselőház harmadik ülészaka. A folyosón nagy volt az élénkség. Az ellenzék csaknem teljes számban vonult fel. Nagy csoport vette körül az öreg Thaly Kalmánt, aki ma kapta meg a leszerelés aranyból vert emlékérmét. Haj, haj, régen tén a kurucz vitézeket vassal, golyóval, akasztófával, száműzetéssel fizetik és csak a Károlyi Sándoroknak, vuklis Pálffy generálisoknak dukált ki az arany monéta, a mint azt ékesen megírta ezeknek előtte az „öreg kurucz” is.

Nagy izgalommal tárgyalták a Tisza István hírhedt ugrai levelét, amely ellen Kossuth Ferencz napirend előtt fel is szólalt.

dülne össze, nyugat felé gondoltában, mikor hallja a vas igazságot Konstantin császár ajkairól: „Van e lelketlenebb gonosztevő a fejedelelemnél, aki oly nép fölött uralkodik, melyet nem ismer?” Oh, ezt a vádat sokszor fülebe kell még döngeni a mi aluszékony nemzetünknek! Vagy ki nem emlékeznék országházunk szin padjáról nem rég letűnt villásbajszu hadastyanunkra ezekben a hetyke szavakban: „En csak egy zászlót ismerek: a császáret, minden egyéb szövetségnek csak rongy.” (alias: smarn!) kinek nem jutna eszébe a mi felemás hadseregünket átlengő szellem, mikor ezeket halljuk egy fővezér szájából: „Miközbe a lelkeségnek a hadi tudományhoz? Fegyelem kell, nem lelkeség!” — Ki nem érzi az ezerfejű szocializmus kiáltását ezekben: „A nép fia először ember akar lenni, csak azután lehet hazafi. Mi nem vagyunk szabadok, tehát nincs hazánk.” — Ime, így van át meg át szöve az egyetemes, idegen tárgy nemzeti gondolatokkal. Ez a „Bizáncz” lelke. S amely müben lélek él: az mara-dandó.

Még egyet. Herczeg Ferencznek s stíljé meglehetősen kimért és száraz szokott lenni, nem ritkán magyartalan. „Bizáncz”-a e tekintetben is megragadó kivétel. Már Ocskay-jában is vaskos, kopogó sarku nyelven beszélnek kuruczai. Bizáncz nyelve még ra-

Az ülést pont tíz órakor nyitotta meg Perczel Dezső házelnök, aki meleg szavakkal emlékezett meg Janácsáry Sándorról és Lázár Menyhérről, akik a szünet alatt elhaltak.

Ezután Hieronymi Károly kereskedelmiügyi miniszter terjesztette elő az olasz kereskedelmi szerződésre vonatkozó törvényjavaslatot.

Kossuth felszólalása.

Kossuth Ferencz napirend előtti felszólalásában rámutat arra, hogy most a nyugodt törvényalkotásnak ideje elkövetkezett a hosszú ideig tartó nemzeti küzdelem után, amelyet az ellenzék a nemzeti eszmékért folytatott. Magyarország helyzete nehéz, mert az állami hatalom olyan uralkodónak kezében van, aki idegen állam felett rendelkezik, amely a multban reá támadt a nemzet alkotmányára és amint ez megtörtént a multban, megtörténhetik a jövőben is. Ilyen körülmények között akarják a parlamentnek kezét megkötni?

Zboray Miklós: Most is leszerel a Kossuth-párt.

Kossuth Ferencz: Ezt a kijelentést már több ízben hallottam. Nos hát, nem volt az leszerelés mert a párt csak taktikát változtatott. A függetlenségi eszmékért küzdeni fog mindenkor ő is, pártja is.

Rákosi Viktor: Zborait és a néppártot csak a pápai hatalom függetlensége érdekli. Zborayból nemsokára bitoros lesz. (Nagy derűtlenség.)

Kossuth Ferencz ezután az ugrai levellel foglalkozott, a felségjogokra vonatkozólag tesz megjegyzéseket, Kijelenti, hogy a magyar nyelvnek a magyar állam minden részében, így a hadseregben is érvényesülni kell. Ez olyan nemzeti jog, melyet háttérbe szorítani nem lehet. (Nagy éljenzés és taps.)

Tisza mosakodása.

Tisza István miniszterelnök azonnal nyilatkozott. Ujat nem mondhat, a házszabályokat módosítani kell. Ez nem a kormány érdeke, hanem elsősorú nemzeti érdek.

gyogóbb, még dübögőbb, még azerszínűbb. Képzetele helylyel-közel igazán shaksperei nyelven öltözik a gondolatok formájába. Van ebben a stilben valami keleti forrás, valami bizanci bujaság. Herczeg nagy művészetét épen az mutatja, hogy nyelve minduntalan a tárgyhoz, a néphez, a fajhoz, az egyénhez idomul. Csak a jelzős nevek előtt hagyná már el azt a fityegős a betűt, mindjárt észrevehetően volna nem tősgyökeres magyar születése.

Színészeink úgy mozognak ebben a darabban, mint valami bő, nem reájok szabott öltözetben. Láthatólag nyomja őket a nagy gondolatok sulya. Nagyon is eljátszák szerepüket, pedig itt legfőbb a természetesség, az igazság. Olyan darab ez, melyet igazi sikerre csak legelső rangú színészeink vihettek Pesten.

A Nemzeti Színház gárdája nélkül szétomlik minden szépsége, eilaposodik minden ereje. Itt Debreczenben azt sem tudják a mi színészeink, hogy minden előadás sikere az egymás kezére játszason alapul. Ők játszanak külön, kiválva és előretolakodva a bizánczi tömegből. Pedig itt egy nép tragikumát sötétlik, nem egy emberé. A nemes debreczeni közönség pedig ásitozva kinlódja által a neki magas ismeretlent; bizonyosságát adván ezzel is körülbástyázott elmaradottságának.

Oláh Gábor.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra és házakra, előnyös feltétel, gyors és pontos lebonyolítással csakis a régebben fennálló **Ingatlan és Földhitel Forgalmi Intézet** nyújt, Debreczenben, Hunyady-u. 17. a vasuti állomástól egyenesen bevezető uton. Levélbeli megkeresésekre azonnal válaszol

Polónyi: Előbb ígéreteit váltsa be!

Tisza István: Lehetetlenné akarja tenni a technikai obstrukciót, de a klotürt nem akarja behozni. Az ujonczjavaslatot és a költségvetést záros határidő alatt kell elintézni.

Papp Zoltán: Hát ez nem klotür?

Tisza István: A választási reformról azt mondja, hogy a statisztikai hivatal még nem készült el az adatokkal. Emlékezteti a házat arra, mikor azon reményének adott kifejezést, hogy az új választás az új törvény szerint megy végbe és ez most már csak a képviselő uraktól fog függni.

Rákosi Viktor: Megint fenyeget?

Tisza István: Csak akkor lesznek új választások, ha arra mulhatatlanul szükség lesz.

Ugron Gábor: Oszlassa fel már most a házat!

Polónyi Tisza ellen.

Polónyi Géza tiltakozik az ellen, hogy a miniszterelnök a Ház feloszlásával fenyegeti a képviselőket. Az ugrai levél sérti a parlament méltóságát. A kormány ígéretével csak játszik és megragad minden alkalmat, hogy tovább szítsa az ellenállást. A házszabály revíziót csak nyugodt, higgadt időben lehet eszközölni, most pedig nem élünk békés idők. Majd a felségjogokat fejtegeti.

Tisza István röviden válaszolt Polónyinak, akinek viszonzválasza után a ülés fél 12 órakor véget ért.

Vármegyénk és közeli vidéke.

Papválasztási mozgalmak. A F. H. írja: Zs. S. volt böszörményi lelkész visszavonta felebbezéseit, ennek következtében Böszörményben nem sokára meghívják dr. Baltazár esperest, kinek helyére Szoboszlóra számosan vágyakoznak. Legújabbán Nagy István kémeri lelkész neve is forgalomba került.

Borzalmas családi dráma. Mezőturon Csillag István földmives féltékenységeben borzalmas családi drámát rögtönzött. Nejevel két év óta él házasságba, mely azonban eddig sem volt valami békésnek mondható. Vasárnap éjjel Pestről tértek haza, mikor is összeszólalkozván, Csillag István késsel támadt feleségére, egyik szemét ki vágta, sőt ezen kívül fejét összeszurkálta, majd pedig vitióllal leöntötte. Az iszonyuan megkínzott asszony élet-halál közt vívódik. Felépüléséhez nincs remény. (A megkéselt asszony fejét 8 helyen varrták be.)

Pótvásár Nyirmadán. A kereskedelmiügyi miniszter engedélye folytán az augusztus 24-ről elmaradt országos vásár helyett Nyirmadán október 19-én pótvásár lesz.

Mi az ujság?

Százhárom éves hajadon halála. Ritka szép kort elért nő halt meg a héten Nagyszénáson, Sinkovich Erzsébetnek hívták az elhunytat, aki 103 esztendővel ezelőtt látta meg a napvilágot. Életében soha férjhez nem ment s így egy évszázad és 3 esztendő lepergése után hajadon hunyta le szemeit örök álomra. Halálát végelgyengülés idézte elő. Vasárnap temették el nagy részvét mellett.

Minden bel- és külföldi gyógyszer különlegességek, illatszerek, szappanok, cosmetikai cikkek főraktára Debreczenben és Hajdumegyében.

Akasztott ember a kutban. A Gulyás Imre hódmezővásárhelyi tanyáján rémült lárma és ijedezés uralkodott hétfőn reggel. Amint a gazdasszony korán reggel a kuthoz ment, hogy vizet merítsen, halálra rémülten látta, hogy a kutban, kevéssel a kut kávéja alatt egy akasztott ember csüng a kut kávéhoz erősített kötélen. A tanyabeliek aztán kihúzták a borzalmas halált halt embert. Az elkékült, kidüledt szemű halott emberben a tanyán béreskedett Balog István 25 éves legényt ismerték föl. Az életunt legény, rettenetesen bebiztosította magát a halálra, kétszeres eszékört is alkalmazva. A kötelet előzőleg megerősítette a kut kávéjához és a hurkot a nyakára erősítve, beleugrott a kutba, hogy ha elszakadna a kötel a kut vizébe fuljon bele. A tanyabeliek vallomása szerint a legény aki különben rendes, munkaszerető és takarékos, józan életű fiatal ember volt, rendkívül érzékeny természettel volt megverve. Vasárnap este a gazdájával összeszólalkozott valamin, mire a gazdája meglegyintette a béres arcát. A miatt keseredett el halálosan és vetett véget olyan borzalmas uton az életének.

Bicskázó elvtársak. Pollák Miksa orosházi korcsmájában Tóth Béla lakatos és iparostársai a szocializmusról vitakoztak. A szocialista tanokban pedig mindenik doktornak hiszi magát, még az is, aki azt sem tudja, mi fán terem a szocializmus, szocializmus alatt potya ebédet, potya pénzt értven. Természetes, hogy mikor szocializmusról folyik a szó, hevülnek a keblek és melegegnek az arcok, különösen ha egy pár „litri” már a kabát mögött van. Ilyen stádiumban volt pedig az említett kis társaság s ilyenkor az „elvtársak” nem türnek ellenvéleményt, pedig az okos ember tisztelni szokta a más ember véleményét és igyekszik szóval ráczáfolni. Az orosházi elvtársak azonban nem szóval, hanem bicskával czáfoltak rá Tóth Béla lakatos munkásra, mert az ellenkező véleményen mert lenni, mint ők s úgy össze-vissza szurkálták késeikkel a szerencsétlent, hogy aligha lesz belőle többé szocialista szavazó, de még más milyen sem. A bicskázó „elvtársak” azonban a törvény elé kerülnek.

Kettősgyilkosság Szerbkeresztúron.

Meggyilkolt koldusok.

Szerbkeresztúron a község lakosságát véres gyilkosság tartja izgalomban. A szenzációkhoz nem szokott falu népe valósággal megdöbben, mikor a gyilkosság tudomására jutott. A faluban egyébről sem beszélnek, mint arról a szörnyű kegyetlenség-gel végrehajtott gyilkosságról, mely két szerencsétlen teremtést fosztott meg az élettől, mely nekik nem nyújtott egyebet a kolduskenyérnél.

A gyilkosság részletei még ismeretlenek. A csendőrség a vizsgálóbíró intézkedésére letartóztatott egy falubeli cigányt, akire a gyilkosság gyanuja hárul. Az esetről a következőket tudjuk:

A községen kívül eső részen, néhány száz lépésnyire a falutól tapasztott falu viskóban lakott egy szegény özvegy asszony Hanul Mária, aki már a 62 évet betöltötte. Vele lakott Pepi nevű 18 éves leánya is. Leginkább koldulásból tengették életüket. Rokonuk nem volt senki, istápolójuk a számalom, a részvét volt.

Tegnap reggelre mindkét szerencsétlent meggyilkolva találták a viskójukban. A község értesítésére megjelent a helyszínen Márkus Imre dr. vizsgálóbíró, a zombori törvényszék ügyésze, Linzinger Gyula és Buchán János dr. törvényszéki orvos.

A kulcs belülről volt a zárban. A gyilkos bizonyosan éjszakának idején bekopogtat a kunyhó lakóihoz. A leány kelt fel ajtót nyitni. Ez abból következik, hogy a leány a szoba földjén, az ajtó előtt feküdt. *A fején fokostól, vagy kisebbszerű baltától okozott seb tátong.* Ezt feltétlenül halálosnak mondja az orvos. E seben kívül tizen-nyolcz késszurás van a leány testén.

Az öregasszony az ágyban feküdt. A nyakán fojtogatás nyomai láthatók. Halálát a fuladás okozta. A gyilkosságot, mint a szoba rendtelensége mutatja, óriási küzdelem előzte meg.

Hogy a gyilkosok vittek-e el valamit, mely szándék vezette a gyilkosokat a borzalmas tett végrehajtására, nem tudjuk. A koldusoknál pénzt nem kereshettek.

A nyomozás során letartóztatották Novákovics Menyhért szerbkereszturi cigányt. A gyanút megerősíti az, hogy ingen vérnyomok láthatók, melyeket már mosott, de nem tudott eltüntetni. Az arca, keze erősen ösztud van karmolva. A letartóztatott ember erősen tagad. A vizsgálat tovább folyik.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 13. Bérlet 9. sz. (C)
Debreczen, kedden, 1904. évi október 11-én
másodszer:

Bizáncz.

Szinmü 3 felvonásban. Irta Herczeg Ferencz.
Holnap, szerdán, október hó 12 én, bérlet
10-ik szám „A”

Fatinitza.

Nagy operette 3 felvonásban. Irták: Zell és Genée. Zenéjét szerzette: Suppe Ferencz.

Mikádó az este került színre másodszer ez idényben. A ház még kevésbé telt meg, mint az első alkalommal, bár az előadásra ezuttal több gondot fordítottak a szereplők. Rózsa Lili jobban tékezte ez alkalommal temperamentumát s jóval elfogadhatóbb Jum-Jumot adott. Krémer olyan realitással adta a szerelemre gyulladót, a község nem egy női nézőjének ajkára csalt zavart mosolyt az a mód, melylyel a csicsergő dalnál társnője — kebelébe borult. Faragó untatóff, de hát ő is unatkozott!

Szinigazgató a színházi lap ellen.
Az egrí ujságból olvassuk:

Nyilatkozat.

Arról értesültem, hogy Miskolczon színházi lap kiadását tervezik.

Miután én a színházi jelentésesen szinlap-bérletet hirdetem, szükségesnek tartom a n. é. község tájékoztatására kije-

Dr. Rothsohnek V. Emil utóda

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

„Arany egyszarvu” gyógyszer-tár,
Kossuth-utca 8. szám. (A színház mellett.)

lenten, hogy én a színházi lappal semmiféle összeköttetésben nem állok, és sem a darabok színlapjait, sem azok tartalmát közlés céljából át nem engedem.

Balla Károly,

a miskolci színház igazgatója
Minálunk nem ilyen zárkózott a színház igazgató. Minálunk képpel, mint képnélkül nyomódnak színházi hirdető lapok.

Színészek Karczagon. Miklóssy Gábor színigazgató, e hó végén, társulatával együtt Karczagra érkezik. Egy hónapig szándékozik a nagy kun városban tartózkodni a társulat.

A zajongó kisasszonyok. Nem új operette ez, hanem színpadi szertelenség, a melynek a régi jó hírű debreczeni színpadon nem szabad volna előfordulni. A „Sz. U.” említi, hogy:

Kellemetlen incidens zavarta meg tegnap a Katalin pompás előadását. Sugár Aranka gyönyörűen előadott énekszámát a gyerekes zajt csináltak s mikor Sugár Aranka ezért barátságosan figyelmeztette a zajongókat, az egyik kisasszony olyan modorban válaszolt vissza Sugár Arankának, hogy csak az utóbbi finom izlése óvta meg a színpadot a botránytól. Hisszük, hogy az illető kisasszonyt az igazgatóság szigorú büntetésben fogja részesíteni.

Meglátszik, hogy a jó Makó vitéz nem volt itthon, hanem „direktor fogás”-ban utazgatott; ez esetre mi is felhívjuk figyelmét.

Kommandóra Mendelényi Béla nevezetes darabja a Kommandóra, a melynek ügye annyira hullámot vert fel Nagyváradon, a napokban megjelenik nyomtatásban is. Sebő Imre adja ki. Az bizonyos, hogy a Kommandóra most Nagyváradon is telt házzal csinalna. Nyomatásban pár nap múlva mindenki elolvashatja és megítélheti, mennyit ér. Öt forint hatvanöt krajczárnál bizonyosan többet.

Színházi hírek: Kedden kerül másodsor színpadra Herczeg Ferenc 3 felvonásos színműve a „Bizánc”.

Szerdán lesz a reprise Soupe Ferenc 3 felvonásos nagy operettjének, melynek a címe „Fatinitza”.

Vasárnap délután Schöntán 3 felvonásos bohózatát a „Sabinnök elrablása” kerül színpadra felhelyárral. Este ismét premier lesz, színpadra kerül Stoll Károly regényes nagy operettje a „Kis császár”. Az operett először a népszínházban került színpadra.

Irodalom és művészet.

Dr. Kérészy Zoltán könyve. Dr. Kérészy Zoltán egyetemi magántanár, a debreczeni jogakadémia tudós tanára „a császári és királyi közös külügy miniszter urnak szíves figyelmébe ajánlva” tudományos művet írt a Pápa választásnál gyakorolt vétőjogról (A Jus Exclusivale). A mű csakugyan ezen a címen is jelent meg Politzer Zsigmond és fia budapesti könyvkereskedő cég kiadásában. Az ára 2 kor. 50 fillér. Tudós professorunk érdekes művet ösmertetni fogjuk.

UJDONSÁGOK.

Az első adomány a mentő kocsiira.

Rég sürgetik már a hírlapok a gazdag Debreczen városát egy modern mentő-kocsi beszerzésére. A „Koch-testvérek” nagy ruhakereskedő cég egyik tagja is a lapokból értesült arról, hogy a nagyvárosi hírnévért veteendő Debreczennek (hol százezreket áldoztak egy minta kórház felállítására) még mentőkocsija sincsen.

Koch, ki ötletes ember, gondolt egyet és most hogy a Piacz-utcán, a Csanak-házban a diszes nagyüzletét megnyitotta a fővárosi cég, hírlapilag meghirdette és felajánlotta, hogy az első napi bevételének tiszta hasznát mentőkocsira adja. Szíves elismeréssel jelentjük, hogy a Koch-cég az ígéretét beváltotta és a mai napon 104 koronát fizetett be a város polgármesterének kezébe. Ez elismerést érdemel, bár mi helyesebbnek találtuk volna, ha a szegény-gazdag város a maga erejéből szerzett volna be egy mentőkocsit.

Az első adományról kiállított elismerésvény így hangzik:

Hivatalos nyugta 104, azaz egyszáz-négy koronáról, amely összeget Koch Arthur úrtól a „Koch Testvérek” cég beltagjától, mint az újonnan megnyitott férfi szabó üzlet első napi bevételének tiszta hasznát, mely egy mentőkocsi beszerzésének költségeire adományoztatott, mai napon hiány nélkül felvettem.

Debreczen, 1904. október 10.

Kovács József
polgármester.

Thaly Kálmán ünneplése.

Az emlékérem átadása.

Hétfő délben, a képviselőház ülése után a „cífra ház” I. emeleti nagytermében ünnepelték az ősz Thaly Kálmánt, Debreczen város I. választó kerületének országos képviselőjét. A kormány a leszerelés emlékére készített aranyérem átadását valóságos ünnepé avatta.

Ott voltak: gróf Tisza István kormányelnök, Berzeviczy Albert közoktatásügyi, Lukács László pénzügy, Hieronymi Károly kereskedelmi, Plósz Sándor igazságügyi miniszterek, Dániel Gábor, Cseh Ervin, Láng Lajos volt miniszterek, Perczel Dezső házelnök, Csávossy Béla házelnök, Münnich Aurél, Kossuth Ferencz, Nagy Ferencz, Barta Ödön, Molecz Dániel, Bakonyi Samu, Kis Ferencz stb.

Mikor kurucz Thaly Kálmán belépett, harsány éljenzés hangzott fel, amelynek esilapultával Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter az alábbi beszéddel üdvözölte az ünnepeltet:

Kedves barátom! Barátaim felkérése folytán nekem jutott az a szerencse, hogy átadjam neked ezt az emlékérmét, amelyet képviselőházunk, nagyszámu tisztelőid neked készítettek. Az érmek emlékeztessenek téged mindig mind a nagyrabecsülésünkre és azon nevezetes napra, amely minden időben emlékeztetés fog maradni a parlamentárizmus

történetében, amikor neked sikerült a nemzet létérdekét e hazában szerzett nagy tekintéllyel, szeplőtlen hazafisággal megőrizned. Fogadd szívesen ez arany és bronz emlékérmét. (Lelkes éljenzés.)

Thaly Kálmán, mikor átvette a leszerelési érmeket, elfogódottan mondott köszönetet a megemlékezésért. A miniszterek és a jelen voltak meghatóttan fogtak kezét az ősz kuruczczal, de a ki azért aligha fogja a mellére tűzni ezen érmeket, ha majd Debreczenbe jó beszámolni, a csizmadiaszínben.

Nagy vonat kisiklása. Hétfő hajnalban a Budapest-Debreczen közti vonalon a rákosi állomás mellett nagy vonat kisiklás történt. Emberéletben szerencsére nem történt baj, a tehervonat 35 kocsija azonban kisiklott és megrongálódott. A pályatestet a nap folyamán helyreállították. A vonatkisiklás következtében több vonat késett. A vizsgálatot megindították. Ezért késtek a Debreczenbe jövő vonatok is.

Városi közgyűlés. Az október havi közgyűlés e hó 19-án, szerda délután és a következő napjain lesz. A tárgysorozat napokban fog elkészülni.

Személyi hír. Szávay Gyula, mint a Petőfi-társaság tagja, Komáromba utazik és ott a társaság képviselőjében részt vesz a Péczely József és Tóth Lőrincz emléktáblák leleplezési ünnepén.

Kérelem az iparosokhoz. Az ipartestület elnöksége ezúton kéri fel az iparos mester urakat, hogy Szedlák József ur temetésén minél számosabban megjelenjenek és ezéltől ma délután 2 órakor az ipartestületnél gyülekezni sziveskedjenek, ahonnan testületileg vonulnak a gyászházhoz.

Debreczen az egyetemért. A városi közgyűlés, hogy a debreczeni egyetem felállítását mielőbb megvalósíthassa, régebben elhatározta, hogy két bölcsészeti tanszéket állít fel és erre a célra 200.000 koronás alapítványt tett, olyformán, hogy — az alapítványnak kamata, évi 10.000 korona minden évben a költségvetésbe felvéssék. A közgyűlés határozatát a belügyminiszter is jóváhagyta. A tanács utasította a főszámvevőt, hogy minden évben vegye fel a költségvetésbe a 10.000 koronát.

A kamara részvéte. Városunk köztisztviselőiben álló iparosának, Szedlák Józsefnek elhunytával a debreczeni kereskedelmi és iparkamara is egyik legérdemesebb a legmunkásabb beltagját veszítette el. A kamara elnöksége már tegnap részvétellel intézett a megboldogult özvegyéhez, a ravatalára köszörüt helyezett ezzel a felirattal: „Érdemes és munkás beltagjának — a kereskedelmi és iparkamara”, egyidejűleg székházára kitűzette a gyászlobogót, a mai temetésre pedig az elnökség testületileg hívta össze a kamara beltagjait. A gyülekezés 1/3-kor a kamara kistanácsstermében.

Felemelíték a zenede segélyt. A zenede a várostól 4000 korona rendes évi segélyének 8000 koronára való felemelését kérte. A tanács javasolja a közgyűlésnek, hogy a segélyt 5000 koronára emelje fel.

CSIPKEFÜGGÖNYÖKET

legszébben tisztít
Hrabéczy Antal
Széchenyi-u. 42.

— **Teljes tanácsülés.** A tanács hét-főn délelőtt és délután a főispán elnöklete alatt tartott ülést. A tanácsülés megkezdése előtt, mint a D—n írja, Kovács József polgármester szíves szavakkal üdvözölte tanácsülése elnöki Domahidy Elemér a főispánt abból az alkalomból, hogy visszatért amerikai utjáról és ismét megkezdette hivatalos működését. Kérte a főispánt, hogy utjában szerzett tapasztalatait érvényesítse a város fejlődése, felvirágoztatása érdekében. Domahidy Elemér főispán köszönte a váratlan kellemes üdvözlést és kijelentette, hogy a szerzett tapasztalatokat városa jövő fejlődése érdekében fel fogja használni. Ezután megkezdődött a tanácsülés, amelyen különösen a jövő évi költségvetéssel foglalkoztak behatóbban. A körkémenczék bevételi tételét a tanács felemelte, míg több kiadási tételt leszállított, hogy a pótdát csökkenthesse; amivel azonban csak ideig-óráig lesznek csak képesek megőrizni a pénzügyi egyensúlyt.

— **Az újonczok bevonulása.** Hét-főn megélénkültek a debreczeni kaszárnyák. Az újonczok vonultak be keserves 3 esztendőre, a császár sós-könyves kenyerére.

— **Hamis pénz.** Sipos Károlyné elárúsítónőnek ismeretlen ember hamis forintot adott és mikor észrevette, hogy az asszony nézegeti a pénzt, elszaladt. Siposné a hamis forintot beszovaltatta a rendőrségnek, amely a nyomozást megindította.

— **Két elgázolás.** Hét-főn délelőtt két elgázolás is történt. Reggel 7 órakor a Hunyadi-utca elején Török Károly bérkocsis elütötte Braun Mártonné Grosz Száli érkenézi lakosnőt, akit dr. Engel Ignác orvos részesített első segélyben. — Reggel 8 órakor pedig Siteri Mihályné téglavetőben lakó asszonyt ütötte el a csapó utca torkolatánál valamelyik vidéki kocsis mellé fogott lógós ló. Az asszony súlyosan megsérült, úgy hogy kocsin kellett a lakására szállítani.

— **Meghaltak.** özv. Pákozdi Gáborné Kiss Julianna ev. ref. 38 éves, özvegy Medé Gyuláné Szodrai Erzsébet ev. ref. 69 éves magánzónok, Szedlák József róm. kath. 58 éves önálló férfi szabó, Kronovszki Tamás ev. ref. 19 éves csizmadia segéd, Ferenczi Julianna ev. ref. 29 éves dohánygyári munkásnő, Jóna Erzsébet ev. ref. 4 hónapos, Otó Eszter ev. ref. 14 hónapos csecsemők, Madai Erzsébet ev. ref. 11 éves gyermek.

— **Késsel üldözte a feleségét** című híreinkre vonatkozólag, amelyet a „Debreczen” című lap társunk után közöltünk, arról értesülünk, hogy Csonka Kálmán ny. végrehajtó nem támadt késsel a feleségére, tehát nem is vitték be a köz-kórházba, mint azt a fentemlített lap társ közleménye nyomán mi is közöltük.

— **Fiók-tisztújítás.** A 19 én tartandó városi közgyűlésen választanak gyám-pénztári ellenőrt, szállásbiztost, irodatisztot és irnokot. A korteskedés már megindult.

— **Munkaszünető mozdonyvezető.** A helyi vasut egyik mozdonyvezetője, K. T. hétfőn délelőtt 11 órakor leszállt a mozdonyról és kijelentette, hogy nem vezeti tovább a mozdonyt. A helyi vasut igazgatósága a rendőrségen feljelentést tett ellene.

— **Beke Imre nyugalomba vonul.** A város egyik régi tisztviselője, Beke Imre kiadó nyugalomba vonul. Az öreg ur, aki 37 évig volt a város szolgálatában, min-

takepül szolgált a pontos, lelkiismeretes és kötelességtudó tisztviselőnek. A 19 én tartandó közgyűlés elé kerül Beke Imre nyugdíjazási kérvénye.

— **Szabók bálja.** A debreczeni szabómunkások jól sikerült táncestélyt rendeztek vasárnap az állomás díszes éttermében. Kiss Béla muzsikált. A megjelent hölgyek névsorát a következőkben állította össze a rendezőség: Asszonyok: Arany Jánosné, Gádar Istvánné, Balogh Józsefné, Jeles Sándorné, Madai Imréné, Éles Sándorné, özv. László Józsefné, Szecsei Józsefné, Erdei Andrásné, Kiss Gáborné, Váradi Józsefné, Horváth Mihályné, Szabó Jánosné, Fővényes Istvánné, Rácz Istvánné, Damisostzky Györgyné, Erdős Károlyné, Dákovicsné, Éva Péterné, Szentesi Györgyné, Daku Jánosné, Varga Jánosné, Orosz Józsefné, özv. Kiss Józsefné, Németi Lajosné, Mészáros Pálné, Nagy Józsefné, Géczy Józsefné, Kenéz Ferenczné, özvegy Szabó Gyuláné, Sarkadi Béláné, Földes Józsefné, Bálint Sándorné. Leányok: Erdélyi Mariska, Madai nővérek, Varga Juliska, Szecsei Mariska, Tóviski Juliska, Kádár nővérek, Tóth Eszti, Éles Mariska, Éles Irénke, László Juliska, Kiss nővérek, Váradi nővérek, Horváth Rózsika, Váradi Teréz, Szabó Róza, Szabó Erzsike, Böcskeházi Terike, Csege Zsófia, Rácz Ilonka, Danisótzky Irénke, Erdős Jolánka, Dákovits Irénke, Szentesi Róza, Németi Juliska, Kiss Rózsika, Daku Eszti, Kiss Eszti, Tóth Mariska, Varga Mariska, Szabó Terike, Bartha Rózsika, Nagy nővérek, Géczy Zsófia, Bálint Juliska, Szabó Irén, Szabó Rózsika, Farkas Mariska, Balla Mariska.

— **Merénylet vagy éretlenség?** A máv. debreczeni állomása mellett a Püspökladány felé vezető vonalon való-laki ócska talpfát tett a vágányra, amelyet az egyik tehervonat kilométernyi távolságra vonszolt. Az éretlen tréfa szerzőjét vagy a merénylet a rendőrség nyomozza.

— **Régi perből új per.** Telegdi Lajos Késes-utca 68. sz. a. lakó szatócra valami polgári peres ügy miatt nagyon meg haragudott K. Lajos gyári munkás. Vasárnap be is állított a lakására és ott szörnyen lebecsülte, sőt a pipaszárral rá is huzott Telegdiné karjára. Telegdi rendőrt hivatott, aki elvezette onnan a mérges látogatót, akinek a régi perből így lett újabb pere.

— **Kórház bizottsági ülés.** A kórházi bizottság hétfőn délután 4 órakor Körner Adolf tanácsnok elnöklésével tartott ülésén ruhanemű és az élelmi cikkek szállítására beérkezett ajánlatokat bontották fel.

— **Leütött kis leány.** Gerő Józsefné Klein Ernesztin hatvan utca 9. sz. a. lakosnő 5 éves Klári nevű kis leányát vadállati kegyetlenséggel ütötte le a házban szolgáló Kis Zsuzsi nevű szolgáló. A kis leányhoz vaskos darab fát dobott, amely éppen homlok-kon találta az ártatlan teremtést, aki ájultan esett össze. A kis leány sérülése súlyos. Az otromba cseléd ellen Gerőné megtette a feljelentést.

— **Vásár zsebelés nélkül.** Ilyen vásár is ritkán történt Debreczenben. A két napos vásárbán egyetlen zsebelés sem történt. A nyári razzia, úgy látszik megriasztotta a vásári tolvajokat és csalókat, úgy hogy most az általános razzia alkalmával egyetlen nagyobb szabású zsebmetsző sem került kézre, pedig máskor tucatszámra jöttek Debreczenbe, sőt a vásárbán sem tudtak néhány lézengő csavargón kívül mást összefogdozni. Nem ártana, ha a rendőrség a razziákat rendszeresítené.

— **Utcái botrány.** A mester és cserepes utcák sarkán Jánosi Miklós csil-lag-utca 100 sz. a. lakost H. János, Sz. Gábor és F. István megtámadták és ott hatalmas utcái botrányt rögtönöztek. Jánosi a támadóit feljelentette.

— **Megszökött toloncz.** Hétfőn tolonczolta volna Püspökladányba a rendőrség Szabó Lajos 18 éves csavargót. Már össze is állították a toloncz-menetet, amikor észrevették, hogy Szabó Lajos hiányzik. Keresték, de nem találták. A jó madár megszökött.

— **Tyuklopás.** Márton Imre ügyvéd Szálkai-utca 10. a. házában udvarán vasárnap éjjel élelmes tolvaj járt és 8 darab tyukot lopott el. Az érzékenyen megkárosított ügyvéd panaszára a rendőrség az ismeretlen tettest erőszakkal nyomozza.

x **Pénzkölcsönök** személyhitelre, jelzálogra gyorsan kieszközöl a 27 pénzintézettel összekötötésben levő Rácz Béla bankirodája Debreczen, Csapó-u. 12. Telek-könyvi kivonat, kataszteri birtok iv átnézése után azonnal megtudható, minő és mennyi kölcsön eszközölhető ki ingatlanára. Törlesztéses kölcsönök kisebb bérházakra is kaphatók. Bővebb magyarázatra vonatkozó tervezet Csapó-u. 12. sz. a. ingyen kapható.

x **Letzter József** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. Dr. Ujjfalussy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejáratánál lévő kirakatban látható.

— **Hová menjünk színház után?** Márkus Jenő Dréher söresarnokába, hol frissen csapolt Koronasör egész nap, színház után is. Karcos bor, édes must, színház előtti és utáni kis vacsora ujdonságok. Hetenként ötször zeneestély, Rácz Károly és Kiss Béla zenekara által felváltva.

x **Svéd torna órák a hó 16-án kezdődnek, s naponként d. u. 4-6-ig tartatnak. Vészesegény rosszul fejlett gyermekeknek. Dr. Szász Adolf orvosnál Széchenyi u. 1. sz.**

x **Mindenféle alkalmas ajándéktárgyak,** gyermekjátékok, háztartási cikkek és műiparú különlegességeknek igen olcsó beszerzésére őszintén ajánljuk **Mentze Henrik** ujdonságok áruházát, Piac- és Szent-Anna u. sarkán. Olcsó szabott árak!

Törökvilág Magyarországon.

A nagyvezér zárt levele.

Konstantinápoly, a Ramazan-bójt 6-ik napján. A nagyvezír bizalmas rendelete az összes várparancsnokokhoz, hadvezetőkhez és pasákhöz.

A budai vilajetből több rendbeli panaszok hírei jutottak el hozzám. Megvizsgáltam ezeket a panaszokat és ennek folytán elrendelem, hogy mindama lelkiileg megtévelyedtek, akik a madzsar nyelv jogáért küzdenek, elfogattassanak és Konstantinápolyba küldessenek, hol a héttoronyba fognak záratni. Tegyenek huszonötfontos vasakat ezekre a szabadelvű párt üdvözítő voltában kételkedő, hitetlen, gyaur kutyákra.

Elrendelem továbbá, hogy Lengyel Zoltán eiffendi elfogattassék és a budai hóhér által felnégyeltessék. Nyomorult testrészei az ország négy részébe küldetve, a zimonyi, kassai, pozsonyi és kolozsvári vár kapuján kiszögeztessenek.

Csávolszky Lajosnak szemei kitollassanak és a komáromi vár legmélyebb börtönébe zárassék.

Olay Lajos forró olajban megfőzessék, Molnár János páter mozsárban apróra töressék.

Gabányi Miklós és Makkai Zsigmond

ekébe fogassanak és velük naponta egy hold szántóföld fölészántassék.

Polónyi Gézát lassu tűzön pirítsátok meg, alatta a tüzet pedig Ugron Gábor zsirjával élesszétek.

Vázsonyi Vilmos szájára tegyetek jól záródó lakatot, melyet csak akkor nyissatok fel, ha enni adtok neki.

Kubik Béla torkába öntsetek torró olmot.

Bánffy Dezső bajuszát vágjátok le, őt pedig huzzátok karóba, hadd ficzánkoljon, jobbról Hock Jánost, balról Eötvös Károlyt akasszátok től melléje. Holttesteik a ragadozók eledelétül szolgáljanak.

Lendl Adolfot, Öváry Ferenczet és Nosz Gyulát lökjétek le a budai vár fokáról a mélybe.

Barta Ödön bimbasit a közös haza és a néptörzsek felvirágoztatása körül szerzett érdemei elismeréséül kinevezem minkhácsi basává.

Justh Gyula szoftának adományozom a kivégzendő gyaur kutyák birtokait.

Thaly Kálmán dervist kinevezem a béke és haza örvé. Ezentul ő fog vigyázni a budai vilajetre.

Ezenkívül elrendelem a szólásszabadság besavanyítását és az összes ellenzéki lapok beszüntetését. A Pesti Hirlap, Pesti Napló, Magyarország és Független Magyarország szerkesztősegei felperzseltessenek.

Végül Khuen gróft kinevezem a grancsárok főparancsnokává.

Eme rendeletem végrehajtásáért saját nyomorult életetekkel feleltek. Allah és a császár nevében üdv! Tisza, nagyvezir:

Bogács

TÁVIRATOK.

Bánffy báró Tisza ellen.

Budapest, október 10. A II. kerületi új párt ma este gyűlést tartott, amelyen részt vettek Bánffy, Eötvös, Lendl, Nosz Gyula képviselők is. Közkívánatra beszélt Bánffy Dezső báró is, aki élesen nyilatkozott Tisza ellen. Azt mondta, hogy most a házszabályok revíziója *célzatos és előre ösmert kérdések feltétlen biztosítására irányuló törekvés.* (Katonai létszámemelés — kiáltották közbe.) Ez ellen teljes erejéből küzdeni fog.

Vörösmarty Béla meghalt.

Budapest, október 10. A nagy Vörösmarty Mihály fia, Vörösmarty Béla volt államtitkár, a kuria másodelnöke, kiváló jogász, hatvannégyéves korában meghalt. Szív-szélhűdés ölte meg, Széll Kálmánnak a sógora volt.

Pártgyűlések.

Budapest, október 10. A nemzeti párt elhatározta, hogy Apponyit levélben üdvözlí. — A néppárt az olasz kereskedelmi szerződést jónak tartja, de a törvénysértés ellen tiltakozik. A házszabályokrevízióját nem tartja veszedelemnek, egyelőre azonban nem foglal állás. — A függetlenségi és 48-as pártban két iránylat van. **Az egyik feltétlenül küzdeni fog a tervezett merénylet ellen, míg a másik a költségvetés elintézésére vonatkozólag belemegy a revízióba, t. i. hogy a költségvetést záros határidő alatt el kell intézni.** — **A szabadelpvűpártban sokan aggodalmaskodnak, a szólásszabadság korlátozása miatt és Tisza lépését elhamarkodottnak tartják.** Erre mutat az i., hogy Tisza mai beszédét nagyon hüvösen fogadták és igen gyéren helyeselték.

Felébredt a koporsóban.

Aszód, október 10. Aszódon csodálatos halálozási eset történt. Kézerné nevezetű asszony vasárnap éjjel hirtelen rosszul lett és hiábavaló volt hozzátartozóinak minden segítsége, mert nem-sokára meg is halt. Reggel a halott-kémlő orvos megvizsgálta Kézernét s felvette a halálesetről a jegyzőkönyvet. Ugy tíz óra felé nagy sirás között öltöztetni kezdték a halottat, mikor az hirtelen *felébredt.*

Kuropatkin támad.

Karbin, október 10. Kuropatkin elhatározta, hogy előnyomul Port-Artur felszabadítására és Nodzu, Oku és Kuropatkin seregét a Jantaj-bányák mellett megtámadja.

Port-Artur végnapjai.

London, október 10. Abból, hogy Kuropatkin a támadásra határozta el magát, arra a következtetésre jutnak az angol katonai körök, hogy Port Arturban nagyon rosszul állhat Stössel, aki már legfeljebb csak hetekig tartatja magát.

Csifu, október 10. A japánok több kínait, akik az oroszok megbízásából a dalni-i vízvezeték akarták megmérgezni, kivégezték.

Hamis hír a Kubelik-párról.

Brünn, október 10. A cseh nyelven megjelenő „Lidove Novine“ közli, hogy Kubelik Jan hegedűművész válopert indított a felesége, Széll Marianna ellen. (Természetesen a cseh újság e híre az uborka-évadból kiszorult kacsza lesz.)

REGÉNY-CSARNOK.

Egy fegyencz története.

[Fordítás francia eredetiből.] 12.

És Klaudiusznak hátat fordítva az ejtő kilincsére tette kezét.

Klaudius egy lépést hátrált. A keze fel-emelkedett és mielőtt az igazgató egy jalkiáltást ejthetett volna, három erős fejsze-ütés, mind a három ugyanarra a helyre mérve, koponyáját beszakította. A negyedik csapás az arcát érte. Az igazgató meg volt halva.

Ekkor Klaudius elhajította a fejszét és kiáltá: „Már most a másik következik!“, Az a másik ő maga volt.

Látták amint mellénye zsebéből a „felesége“ kisollóját kivette és a nélkül, hogy valakinek eszébe jutott volna e tettet meg akadályozni, a mellébe szurta.

Az olló kurta, a mell mély volt. Többször ismételte, keresgélte, az olló ágát huszszor is megforgatta magában, indulatosan kiáltva: „Átkozott szív, miért nem tudlak megtalálni!“ Végre a vérvesztéstől kimerülve ajultán rogyott a halottra.

A kettő közül melyik volt a másik áldozata?

Midőn Klaudius magához lért, ágyban feküdt, sebei be voltak kötve és gondos ápolásba részesült.

[Folytatjuk.]

Szerkesztő üzenetei.

Aradi v. A Sz. H.-t illetőleg tévedt. Nem pipás ember, még kevésbé szokott az emlékkertbe pipázni kiülni. — Hátha egyedül ön képzei olyan válságosnak a helyzetét? És mivel a címét sem tudjuk, hát miként képzei, hogy megfelelhetünk a ké-

résének? Különben is névtelen levél után el nem indulhatunk.

Szegedi Napló szerkesztősege. Hát mi kapunk-e abból a becses emlékkönyvből? Mi is kíváncsian és várván-várjuk, mert igazi »remökös« munka »löhet.«

Nyilttér.*)

Tek. Kiss Kálmán urnak

Helyben.

Kedves Barátunk!

Megbízásod folytán felkerestük Vántsá György urat, hogy a rajtad elkövetett sértésekért tőle elégtételt kérjünk. Nevezett testi fogatkozására hivatkozással, az elégtétel adást határozottan megtagadta.

Ezzel az ügyet részünkről befejezettnek tekintvén vagyunk.

Debreczen 1904. október 10.

Kovács Ferencz,
Hegedüs Gyula.

Fenti nyilatkozatot azzal teszem közbe, hogy Vántsá György ellen a bünyfenyítő eljárást a tek. kir. Járásbíróságnál megindítottam.

Kiss Kálmán.

* E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Nagy raktár

Szőnyeg
Függöny
Butorszövet
Linoleum
Bőrvászon
Ágy- és Asztalterítő
Flanell takaró
Pokrócz
Paplan és Matraczokból
Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai cégénel
DEBRECZEN, Kistemplom-bazá.

Fényképezési cikkek.

Láda kofferek

uti készletek, pénz-, szivar- és levéltárczák,

férfi fehérneműek

(mérték után is készülnek.)

Solingeni kések, ollók, borotvák, haj-, köröm- és ruha kefék, fésűk, szappanok, tükrök nagy választékban, — jutányos áron kaphatók

BORSOS KATA

műipar és férfi divat áru raktárában

DEBRECZEN, városház épület.

Bőr árak.

Férfi kalapok, nyakendők, gallér és készleők.

Illatszerek, sélahatok.

A nagyérdemű közönség
saját érdeke kívánja
hogyan arany-, ékszer-, ezüst- és óra
szükségletét

Halász Nándor

aranyműves, órás és ékszerésznél fedezze
DEBRECZEN, Piacz-utca 24. szám.

==== Ki a ====

tartósságért és finomságért kezességet vállal.
Arany-, ezüst-, ékszer- és óra javításokat
eszközöl.

Arany-, ezüst- és ékszer tárgyakban
óriási választék!

Tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb napi
áron veszek. — Vidéki megrendelések pon-
tosan eszközöltetnek.

Megérkeztek

az őszi és téli idényre
a legújabb

Női divatkelmek,
Blouse selymek,
remek kivitelű

mosó flanelek, velezek
SZABÓ LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsa-tér.

Háziurak és építész urak

==== figyelmébe. ====

Függő ereszes csatorna 18. számú I-ső rendű
horganyozott vaspléből . . . á m. 1.60 fill.
Tetőn fekvő csatorna 18. számú I-ső rendű
horganyozott vaspléből . . . á m. 4.— fill.
Tető fedés négyszög méterenkint 18. számú
I-ső rendű vaspléből . . . á □ m. 3.30 fill.
Ezen minták fekete pléből festve 15% olcsóbb.
Más előforduló **épület munkát** rajzszerinti
kivitelben olcsóbban 10% al, mint Buda-
pesten.
Fűthető fürdőkádak . . . 40 K.-tól feljebb.
Rendes fürdőkádak . . . 20 K.-tól „
Gyermek fürdőkádak . . . 10 K.-tól „
Ulló fürdő kádak . . . 11 K.-tól „
Kályha csövek egyenes . . . 30 F.-tól feljebb.
könyök csövek . . . 40 F.-tól „
Borforralók . . . 60 F.-tól „
Mindenféle konyha czikkeket raktáron tartok
feltűnő olcsó árban.
Elvállalok évi klozet kezelést 8 koronáért.

Kövesi József

bádogos mester.

DEBRECZEN, Széchenyi utca 1.
Donogán és Somossy czéggel szemben.

Széna és szalma

körülbelül 200 métermázsa

csöves tengeri

körülbelül 100 métermázsa

eladó

Értekezhetni: **Szegedy Károlynál**
külsőgút, **Major Bálint**-féle tanyán up.
Nyiradony.

4%-os

törlesztéses kölcsönöket nyújtok
budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől
a földbirtok és ingatlan 3/4 értékéig I. és II.
helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatisz-
teknek, állami és ma-
gánhivatalnokoknak, kereskedőknek és ipa-
rosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig
terjedő időre **gyorsan és diszcreten.**

Bank- és magánadósságok convertálása.

LANG SAMU

BUDAPEST, VI., Nagymező-u. 12.

A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva.

— Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvétetnek. —

Osztálysorsjegyek: 1/4 K 12.—, 1/2 K 6.—, 1/4 K 3.—, 1/8 K 1.50
(Válaszbélyeg.)

PÉNZ!

kölcsön

a legrövidebb pár nap alatt a legkülönösebb feltételek
mellett.

TISZTVISELŐKNEK

mint állami, megyei, városi és vasuti hivatalnokok-
nak, tanároknak, katonai tiszteknek és bármely
alkalmazásban volt nyugdíjasnak 10, 12, 15 és 20
éves törlesztésre 7 százalékos kamatra a legma-
gasabb összegű kölcsönt csupán kötelezvényre
(váltó nem kell.)

==== KIMUTATÁS ====

ki mennyi kölcsönt kaphat:

1800 kor. fizetéssel kaphat körülbelül	1500 kor.
2000 „ „ „ „ „	3000 „
2200 „ „ „ „ „	4000 „
2400 „ „ „ „ „	6000 „
2600 „ „ „ „ „	6500 „
2800 „ „ „ „ „	6800 „
3000 „ „ „ „ „	7000 „
4000 „ „ „ „ „	10000 „
5000 „ „ „ „ „	12000 „
6000 „ „ „ „ „	14000 „

Levélbeli megkeresésnél megírandó: **állás,**
fizetés, kitöltött szolgálati idő és kor.
Ilyen kölcsönöket 15—20 nap alatt folyósítatunk.

Pontos cím:

„**Földhitel Közv. vállalat**“

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-utca 2. szám.

Törvénytiszteleg bejegyzett cég.

Válaszbélyeg! Válaszbélyeg!

Nagy Lajos irodája

Piacz-utca 42. szám, Lamprecht-palota.

Megszerez: nagykorúsítási, nősülési,
örökbecseltési, névmagyarosítási, ipar, min-
dennemű katonai és egyéb engedélyeket.
Mindennemű perenkívüli kérvényeket a leg-
jutányosabban megír. „**Okmányszerző Vállalat**“.

Átvesz 40 koronán aluli kintlevő köve-
teléseket s azokat rövid idő alatt beszedi.
„**Incasso Intézet**“.

Mindennemű családi ügyekben adandó
megbízást elfogad, elvállalja a legkényesebb
családi ügyek lebonyolítását, a legnagyobb
diszkrétioval teljesít megfigyeléseket! „**Magán-
kutató privat detectiv-vállalat**“.

A vállalat tulajdonosa: **Magy Lajos**
volt ügyvéd, kinek szakavatottsága és
feltétlen megbízhatósága mellett legfénye-
sebben tanuskodnak: Debreczen város pol-
gármesteri hivatalától, a kir. törvényszék,
vizsgálóbíró, kir. járásbíró, dr. Kardos
Samu, dr. Szöllös Dezső és dr. Király Péter
ügyvéd uraktól nyert szolgálati bizonyítvá-
nyai, ahol is több mint 8 éven keresztül
működött mint fogalmazó-segéd s aki a deb-
reczeni tek. kir. törvényszéktől kir. bírósági
végrehajtói oklevelet is nyert.

Hivatalos órák hétköznapokon: d. e.
9—12 ig, d. u. 3—7-ig.

Vasárnap és ünnepnapokon: délelőtt
9—12 ig.

Halló!

Az alkalmi áruház!

Halló!

raktáron lévő összes áruk
minden elfogadható árban

elárusítatnak és pedig:

Leány- és női őszi felöltők (Palettok) átlag darabja csak 2 frt 50 kr.

Női flanel blousok . . . 75 krtól feljebb.

Férfi gallér 5 rétes csak . . . 10 kr.

Női- és férfi esernyők 90 „ „

Férfi kezelő párja csak . . . 18 „

Nagy választék női ruha kelmékben, selymekben és barchetekben stb. stb.

Kiváló tisztelettel.

Blumenstein Testvérek

==== **Alkalmi Áruház** ====
Debreczen,
Bika szállodával szemben.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűből szedett minden szó 4 fillér.

Borsy-féle pemetefü-cukor, köhögéskor a legjobb czukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható Budai czukraszda, Jósza és Jóna drogueriájában.

Használt vetőgépek, teljesen kijavítva minden nagyságban felelőség mellett a legolcsóbb árban előnyös fizetési feltételek mellett kaphatók. **Rámer Sándor nagytrafik udvar**, Piacz u. 26. Ugyanott vetőgépek kölcsön is kaphatók.

Ugyes detailista fűszeres segéd azonnali belépésre fölvetetik. Czim a kiadóhivatalban.

Egy uri divatüzlet teljes berendezése olcsón eladó. Értekezhetni Kálnai Lipótnál Csapó-utca sarkán.

Társ jövedelmező vállalathoz 3 ezer koronával kerestetik. Czimek „Magános” jelligével kiadóhivatalba kéretnek.

Zongorák rövidke, keveset használtak kaphatók Schmidt S. József főherceg ö. cs. és k. fensége udvari szállítójánál.

Egy jól jövedelmező ház fűszer üzlettel és borméréssel jutányosan eladó Nyil-utca 80. szám. Értekezni lehet Horváth János faraktárában.

Részletfizetésre kapható mindennemű kézmű áru, férfi- és női confection, u. m. vászon, kanavász, chiffon, damaszok áru, ág- és asztalterítő, női ruha szövetek, posztó, cibelin, barchetek és flanellek, trico árúk és téli kendők olyan olcsó árban és olyan nagy választékban mint sehol e városban. Kényelmes heti vagy havi részletekben fizethető. Legszolidabb kiszolgálás **Goldstein Samunál**, Simonffy-utca 2. (városi bérház.)

Megvételre kerestetik 6 nyilas tanyaföld az újvárosi részen. Értekezhetni Pongó Lajosnál Rákóczi utca 19. sz.

Remington írógép, legújabb modell, egészen új eladó Piacz u. 42. sz. Nagy L. irodájában.

Ugyes eladók. Kizárólag a cipő szakmából mielőbbi belépésre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Vidéki fogyasztási szövetkezet részére kerestetik üzletvezető, aki a fűszer-, vas- és norinbergi áru szakmában jártas és a könyvvezetéshez ért. 1000 korona óvadékkal. Czime megtudható a kiadóhivatalban.

Két középiskolát végzett fiu nyomdász tanulóknak fölvetetik a kiadóhivatalban.

Hegedű óra adásra ajánlkozik mérsékelt díjazás mellett. Czime a kiadóhivatalban.

Hagymát, burgonyát veszek bármely mennyiségben. Czime a kiadóhivatalban.

Fiatalkereskedő segéd kerestetik, ki elsőrangú női divat üzletekben alkalmazásban volt és előkelő vevők kiszolgálásában megbízható. Hová? megmondja a kiadóhivatal.

Elsőrangú mérlegképes könyvelőt keres nagy vidéki takarékpénztár, feltételek: érettségi, pénzügyi gyakorlat, német nyelv, kereskedelmi levelezés, 32—40 éves kor, megbízhatóság, rendezett anyagi viszonyok. Javadalmazás 3000 kor. fizetés, 500 kor. jutalék, 10 évi szolgálat után nyugdíjképeség. Czim a kiadóhivatalban.

Jó írásu egyén irodai munkákra jutányos áron vállalkozik. Czime a kiadóhivatalban.

Okleveles óvónő állást keres tisztességes urháznál, mint nevelőnő. A czime megtudható a kiadóhivatalban.

Jó házból való fiu tanulóknak fizetéssel fölvetetik Halász Nándor ékszerésznél Piacz-utca 24.

TÖRLESZTÉSES

PÉNZ!

kölcsön

FÖLDBIRTOKRA

a becsértéknek 70—80%-áig

3½ és 4 százalékra.

A megkereső levelekhez csatolandó földbirtokoknál a **kataszteri birtokiv és telekkönyvi kivonat.**

Bélyeg- és illetékmentesen váltattatjuk át az eddigi drágább kamatu takarékpénztári kölcsönöket, törlesztéses kölcsönre.

Folyosítottunk továbbá

váltókölcsönt

5% kamatra.

Mindenféle kölcsönügyekben teljesen ingyen nyújtunk fölvilágosítást.

Pontos czim:

„Földhitel Közv. Vállalat”

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-utca 2. szám.

Törvényszékiileg bejegyzett cég.

Semmiféle előleges költség nincs.

A kölcsön készpénzben lesz kifizetve.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy az

Előnyömdámat

a legújabb divat szerinti mintákkal szereltem fel, ahol a **legújabb minták, monogramok, czakkok, ingbetétek** nagy választékban lesznek előrajzolva.

Kezdet és kész kézi munkák

külön osztályában a legdivatosabb **hímzések, filetnec munkák, festések, goblinek** vannak kiállítva a legolcsóbb szabott árak mellett.

BENYÁTS EMIL

női kézimunka, rövidáru üzletében
DEBRECZEN, (Tisza palota.)

„Animal”

állatok emésztését elősegítő táppor.

Kitűnő eredménnyel kipróbálva marháknál, lovaknál, sertéseknél és juhoknál.

E kiváló számos nagy foszfor tartalmu gyökérből, ásványi és szerves anyagokból összeállított táppor előnye.

az „Animal” táppor az állatok emésztését hathatósan elősegíti

az „Animal” táppor az állatok hizását fokozza

az „Animal” táppor az állatok munkabírását fokozza

az „Animal” táppor a tejképződést előmozdítja.

az „Animal” táppor az állatok esontképződését előmozdítja.

az „Animal” táppor a gyapjuképződést növeli és a szőr fényesedését elősegíti

az „Animal” táppor a betegségek iránti fogékonyságot csökkenti.

Vegyileg kipróbálva a csász. kir. mezőgazdasági, vegyikísérleti állomásnál Bécsben 1903. febr. 19. 390 A szám és Dr. Szilágyi Gyula műegyetemi magántanár és hites kereskedelmi törvényszéki vegyésznel 1903. január, 7442. szám. — Sok ezer e' ismerőlevél tanuskodik a kitűnő hatásról. — 4000 kereskedőnél állandó raktár Austriában. Gyártási engedély Bécsben 20.206/1904. szám.

Használati utasítás minden csomagban mellékelve.

Egyedüli elárúsítás **Merkli Ferencz** fűszer, csemege- és bór kereskedésében, Debreczen, Fűvészkert u. 14.

Nem látta még?

Koch Testvérek, debreczeni fióküzletét?

Okvetlen fáradjon el oda, mielőtt téli ruha szükségleteit fedezné. — Óriási választékban a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig nagyon jutányosan lehet **férfi-, fiu- és leányka gyermek-ruhát** vásárolni. — **Tulkövetelés kizárva.** — **Szigoruan szabott árak.**

Mértékrendelések különös gonddal készülnek és a legkényesebb igényeket elégítik ki.

KOCH TESTVÉREK
DEBRECZEN
Piacz-
uteza 51. Csanak-
ház.